

Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag

Til NVE

30.6.2017

Fra

Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag
nordtrondelag@naturvernforbundet.no
Sandgata 30 – 7012 Trondheim

Høringsuttalelse Jørstadelva og Strindelva Kraftverk

Nordvest Energi AS søker om å bygge to elvekraft verk i Jørstadelva¹ og Strindelva² i Snåsa kommune.

Naturvernforbundet går mot begge de planlagte kraftutbyggingene Jørstadelva og Strindelva i Snåsa kommune.

Konklusjon Jørstadelva:

Dette er et verna vassdrag og den viktigste gyteelv for storørreten i Snåsavatnet. I verna vassdrag kan konsesjon gis til kraftverk inntil 1 MW forutsatt at verneverdiene ikke svekkes. Vi mener at den foreslåtte utbygging i Jørstadelva klart svekker verneverdiene. Konsesjonssøknaden må avslås.

Konklusjon Strindelva:

Dette vil gripe inn i det sammenhengende villmarksområdet sør for Snåsavannet samt inngrepets negative virkning for den sørsamiske reindrifta. Området er også viktig for friluftslivet. I tillegg er de biologiske verdiene for dårlig kartlagt. Konsesjonssøknaden må avslås.

Generelt om kraftsituasjonen

¹ <https://www.nve.no/konsesjonssaker/konsesjonssak?id=7262&type=V-1>

² <https://www.nve.no/konsesjonssaker/konsesjonssak?id=7269&type=V-1>

Det er overskudd på kraft i Norge og etter overføringslinja Ørskog – Sogndal er ferdigstilt vil også Midt-Norge være sikret kraftforsyning. Naturvernforbundet mener at vi skal utfase fossilt brensel med elektrisitet, men mener at dette bør gjøres med storstilt satsing på energieffektivisering sammen med oppgradering av allerede eksisterende kraftverk og desentralisert solenergiproduksjon.

Kraftverkene vil gi en årlig produksjon på til sammen på bare 20 Gwh, noe vi mener er en svært liten nytte målt opp mot de naturverdier som ødelegges i området.

Jørstadelva

Fra konsesjonssøknaden.

Nordvest Energi AS ønsker å utnytte et fall på 51 m i Jørstadelva med inntak på kote 105 og kraftstasjon på kote 54. Inntaksdammen er planlagt med en lengde på 27 m, og en høyde på 4 m. Fra inntaket føres vannet i et 1400 mm rør over en strekning på 2050 m ned til kraftstasjonen. Rørgaten graves ned og dekkes til på hele strekningen. Til kraftstasjonen søkes det om bygging av 140 m ny vei. Videre er det planlagt 1 km midlertidig vei langs rørgatetraseen og 10 ny permanent vei til inntaket. Jørstadelva er et vernet vassdrag.

Middelvannføringen ved inntaket er 8,52 m³/s, og kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 2,5 m³/s. Kraftverket vil ha en installert effekt på 0,99 MW, og vil etter planene gi en årsproduksjon på 7 GWh. Utbyggingen vil føre til redusert vannføring på en 2 km lang elvestrekning. Det er planlagt å slippe en minstevannføring lik alminnelig lavvannføring på 820 l/s hele året.

Jørstadelva er et vernet vassdrag som har mange biologiske og landskapsmessige kvaliteter. Jørstadelva ble vernet i 2005 under verneplanen for vassdrag, som et typisk innlandsvassdrag i Trøndelag. Elva er vurdert til å ha et attraktivt landskap med landskapselementer av høy verdi, store kulturminneverdier og stort naturmangfold knyttet til elveløpsform, botanikk, landfauna og vannfauna. I Jørstadelva er blant annet fossene mellom fjell og lavland trukket frem som viktige landskapselementer, noe som innbefatter for eksempel Kjenstadfossen i prosjektområdet. Vegetasjonen her er også rik og frodig, og på berørt strekning er det blant annet en flommarkskog med B-verdi som har storvokst or og mye død ved. Det fins også mye annen rik løvskog og flomdammer som berøres. Den foreslåtte lave vannføringen vil føre til at det botaniske artsmangfoldet vris om til mindre fuktkrevede arter, og vi vil dermed endre elvelandskapets karakter betraktelig. Verneformålet for vassdraget er å bevare et variert innlandsvassdrag som er representativt for regionen som går gjennom flere naturtyper. Utbyggingen som planlegges i et område hvor elva faller ganske mye vil føre til at landskapsverdiene her, som er lett tilgjengelige og har hvite fossestryk som karakteristisk egenart, blir reduserte.

Storørretelv

Jørstadelva er det viktigste gytevassdraget for ørreten i Snåsavannet, og det observeres jevnlig svært store ørreter som går opp hit for å gyte. Selv om kraftverket er planlagt på oversiden av på oversiden av ørretens gyteområde, så vil en kraftutbygging kunne bidra til å dempe flomtopper som er viktige for å rense ut silt og slam fra grusen og forhindre forsteining av gyteområder i elva. Dette må unngås, og gjøres best ved å la vassdraget forbli i naturtilstand.

Andre biologiske verdier

Inventeringen som er gjort i forbindelse med konsekvensutredningene har ikke avdekket eller gjort noen stor innsats for å avdekke eventuelle sjeldne arter med tilhold her, og når vi vet at det finnes Trøndertorvmose, en sterkt truet moseart som antakeligvis er endemisk for Nord-Trøndelag i umiddelbar nærhet til vassdraget, så bør myrområder som berøres av kraftutbyggingen kartlegges grundig. Arten er en prioritert art etter Naturmangfoldloven, og alle tiltak som ødelegger eller skader arten eller dens funksjonsområde er forbudt³. I landskapsverneområdet som berøres er formålet å bevare en kvartergeologisk avsetning i marin grense, og selv om utbyggingen nødvendigvis ikke kommer i direkte konflikt med verneformålet, så vil inngrepet føre til at opplevelsesverdiene i verneområdet forringes.

³ <https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2015-05-29-563>

Strindaelva

Fra konsesjonssøknaden:

Nordvest Energi AS ønsker å utnytte et fall på 148 m i Strindelva med inntak på kote 175,2 og kraftstasjon på kote 27. Det søkes også om en meter regulering av Bjørntjønna.

Inntaksdammen er planlagt med en lengde på 26 m, og en høyde på 1,5 m. Fra inntaket føres vannet i et 1300 mm rør over en strekning på 2200 m ned til kraftstasjonen. Rørgaten graves ned og dekkes til på hele strekningen. Det forventes noe sprenging av fjell i partier langs rørgata. Til inntaket søkes det om bygging av ny 1300 m lang permanent vei.

Middelvannføringen ved inntaket er 1,54 m³/s, og kraftverket er planlagt med en maksimal slukeevne på 4 m³/s. Kraftverket vil ha en installert effekt på 4,9 MW, og vil etter planene gi en årsproduksjon på 13,4 GWh. Utbyggingen vil føre til redusert vannføring på en 2,2 km lang elvestrekning. Det er planlagt å slippe en minstevannføring på 130 l/s om sommeren og 70 l/s om vinteren.

Inngrepsfritt naturområde

Strindaelva har utspring i Bjørntjønna som er inni en del av et større inngrepsfritt villmarksområde på sørsiden av Snåsavannet (INON). Etersom vi har mistet det meste av villmarksområdene i Norge i løpet av de siste 100 årene mener vi at dette bør vektes tungt i NVEs avgjørelse ⁴. Disse områdene er viktige for arealkrevende dyrearter, og utbygginger her vil føre til at områdene taper seg i kvalitet.

⁴ <http://www.dagbladet.no/nyheter/i-sor-norge-er-nesten-all-villmark-helt-borte/62709471>

Reindrift

Slike store områder er også viktige for reindriften, og aktuelt område er en del av vinterbeiteområde med kalvingsland. Vi har vært i kontakt med reindriften i området, som mener at dette kraftverket vil ha store konsekvenser for dem. Reindriftnæringa er en næring som konstant mister sitt næringsgrunnlag gjennom utbygginger og fragmenteringer av beiteområder, og en vurdering av samlet belastning for reindriften i området må gjøres før man gir konsesjon til en utbygging.

Friluftsliv

Området er mye brukt i friluftsliv og vi har mottatt flere bekymringsmeldinger fra medlemmer og andre som jevnlig bruker området til friluftsliv. Området er i kommuneplan for Snåsa klassifisert som et LNF - A område hvor «det ikke er tillatt med ny eller vesentlig utvidelse av eksisterende bygge- og anleggsvirksomhet, ut over det som er direkte knyttet til stedbunden næring.

Biologiske verdier

Prosjektet berører naturtypen «elveløp», som er rødlistet som nær truet (NT) i norsk rødliste for naturtyper. Det er flere rødlistede arter i området: Gaupe (EN – sterkt truet) Gubbeskjegg (NT- nært truet), havelle (NT), taksvale (NT) og storspove (VU – sårbar). Det er flere fossesprøytsoner i tiltaksområdet og Gubbeskjegg er funnet i en av dem. Ved planlagt kraftverk er det registrert en fossesprøytzone hvor det ikke er gjort innsamlinger av mose og lav grunnet tilgjengelighet. Vi mener dette er for dårlig kartlegging i forkant av prosjektet og minner om NVEs rapport som avdekker at det ofte er store svakheter med kartlegginger av naturmangfold i småkraftsaker.⁵

Samlet belastning Jørstadelva og Strindelva

I regionen og nærheten av Jørstadelva og Strindelva kraftverk er det flere planlagte og utbygde kraftverk. Det er allerede et mini-/mikrokraftverk nederst i Strindelva. Bogna kraftverk på andre siden av Snåsavatnet og Bruvollelva i nord-østenden. Snåsavatnet er reguleringsmagasin for Sundfossen kraftverk. Det er gitt konsesjon til Mæla kraftverk, Storåselva kraftverk og Bøla kraftverk. Sistnevnte er påklagd til OED. I tillegg kommer flere mikrokraftverk.

Samlet sett er det veldig uheldig at man nå ønsker å punktere enda en elv det føre til en bit-for-bit-utbygging som får konsekvenser for landskap, biologisk mangfold og friluftsliv.

Naturvernforbundet i Nord-Trøndelag

Hege Hammerstad Steigedal,
Leder
/s/

⁵ <https://www.nve.no/om-nve/forskning-og-utvikling-fou/fullforte-fou-prosjekter/rapport-om-kartlegging-av-biologisk-mangfold-i-smakraftsaker/>

Hallgeir Frøseth Opdal
Regionssekretær
/s/

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ikke signatur.